

ԲՈՎԱՆԴԻՇԽԱՆԱԿԱՆ

ՀԱԳԱԱՐՄԱՆ ԵՐ

Կամունիկա կառուցողների համագումարը	3
Ե. Մ. Սիսակյան (Մոսկվա) — Տիեզերական դարաշրջանի սկիզբը	14
Բ. Մ. Կեղրով (Մոսկվա) — Մ. Վ. Լոմոնոսովը և դիտուկան հիմունքը	23
Ա. Ա. Աթայան — Հայ ժողովրդական երաժշտության մի բանի հարցեր	39
Բ. Ն. Առաքելյան Քաղաքային մարշությունը և ինքնավարությունը միջնադարյան Հայաստանում	58
Մարտիրոսյան (Պրագա) — Պրագաւաճեր փորբաժիական անուններու մասին	82
Բ. Պ. Պիոտրովսկի (Լենինգրադ) — Հնագույն երկրագործության հիմնական էտապները Հայաստանում	108

ՀԱԳԱԱՐՄԱՆ ԵՐ

Է. Ա. Մարգարյան — Պատմահղեալիստական մեթոգոլոգիայի ֆենոմենոլոգիական բնույթի մասին	122
Վ. Հ. Մաթեոսյան — Մարտիրոս Մարյանի ստեղծագործական էվոլյուցիայի զնանատման հարցի շուրջը	133
Ա. Ա. Մարգարյան — Մեր ժամանակի հարազատ ձայնը	149
Ա. Շ. Շարուրյան — Մրրունի Տյուսար	166
Գ. Ե. Գյուլամիրյան — Եղել է արզյոր, ափատիրական իրավունք ֆեղալական Հայաստանում	181
Ա. Ն. Քյուրքչյան — Բնդհանրական ժակրայները Հայերենուու	195
Ա. Գ. Արքահամբյան — Մի քանի ժամկաղը բրիգերություն	210
Ա. Կ. Մնացականյան — Պտղնիի տաճարը	219
Լ. Ա. Բարսեղյան — Մի ուրացուական հիերոգլիֆ արձանադրության մասին	238

ՅԱԿԱՎԱՃԵՐ ԵՎ ՎԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՐ

Ա. Ա. Մարկոսյան — Ռուսաստանին միանալու նախօրյակին Արեելյոն Հայաստանի հողատիրության և ճորտատիրության հարցի շուրջը	243
Գ. Կ. Զալոյան — Հայ գիլիստիայության պատմության հանգուցային հարցերի մասին	273
Հրանտ Ք. Արմեն (Կալիֆորնիա, ԱՄՆ) — Խորենացիի պատմագրքի դրության թվականը	291

ՀՐԱՄԱՆ ԱՐԱԿԱՆ ԵՐ

Գ. Կ. Ռոկոնյան — Խորայել Օրու կողմից Պետրոս Լին Ներկայացված նորուհայտ բարտեղը	297
---	-----

ԳՐԱԿԱՆ ԱՐԱԿԱՆ ԵՐ

Ե. Բասեն Գառապյան (Պլովդիվ) — Հայ պարբերական մամուլի բիրժողբաժիս	307
Ա. Գրիգորյան — Ա. Ղ. Ղաղարյան, Միջին հայերեն	330
Կ. Դաֆաղարյան — Դիման հայ գիմազրության, պրտելլու մասին	335
Պ. Պոլով (Մոսկվա) — Գ. Ա. Բրուտյան, Բնդհանուր սեմանտիկայի իմացության տեսություն	343

ԲՈՅԱՐԻՑԻ ՎՐԱ

Ա. Գ. — Հայտառանի կոմունիստական պարախայի ՀՀԴ համագումառը	347
Ա. Անանյան — Սովետական կառավարության որոշումը Ահանի պրոբլեմի մասին	348
Գ. Գ. Ֆամալյան — Եղիսանի Անասնաբուժական-անասնաբուժական ինստիտուտը	351
Ե. Ե. — Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանկեղիցիցն աշխատանքները 1960 թվականին	357
Ո. Գ. — Ակադեմիայի Վ. Հ. Տաթրարձումյանը և Գաղափառ ասոցագիտական միության առեղիության	361

ԽՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ՀՅԱԼՔ

Պատրիկ Ակելյան — Բերկրալի 40-ամյակը	363
---	-----

ԵՐԱԾՈՅ

Մեծարման եռեկոնոմիկա	368
Հրայր Ներսիսյան	370

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

Съезд строителей коммунизма	3
Н. М. Сисакян (Москва) — Начало космической эры	14
Б. М. Кедров (Москва) — М. В. Ломоносов и научная гипотеза	23
Р. А. Атаян — Некоторые вопросы изучения армянской народной музыки	39
Б. Н. Аракелян — Городская администрация и самоуправление в средневековой Армении	58
Н. Мартиросян (Прага) — Изыскания в связи с малоазиатскими именами	82
Б. Б. Пиотровский (Ленинград) — Основные этапы древнейшего земледелия в Армении	108

СООБЩЕНИЯ

Э. К. Маркарян — О феноменологической природе историко-идеалистической методологии	122
В. А. Матевосян — К вопросу об оценке творческой эволюции Мартироса Сарьяна	133
Г. А. Саркисян — Родной голос нашего времени	149
Ա. Ս. Շարուրյան — Ծբուն Եսաբ	166
Գ. Ե. Գյուլամիրյան — Существовало ли береговое право в феодальной Армении?	181
Ա. Ի. Կյորքյան — Наречия общего значения в армянском языке	195
Ա. Г. Абрамян — Расшифровка нескольких тайнописей	210
Ս. Խ. Միացականյան — Храм в Птгии	219
Լ. А. Барсегян — Об одной урартской иероглифической надписи	238

ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ

Ս. Ս. Մարկոսյան — К вопросу о землевладении и крепостничестве в Восточной Армении накануне ее присоединения к России	245
Վ. Կ. Չալօյան — Об узловых вопросах истории армянской философии	273
Грант К. Армен (Калифорния, США) — О дате написания «Истории Армении» Мовсеса Хоренаци	291

ПУБЛИКАЦИИ

- В. К. Восканиян — Новонайденная карта, представленная Петру I Исраелом Ори 297

РЕЦЕНЗИИ

Нерсес Гасанян (Пловдив) — Ов. Петросян. Библиография армянской периодической печати	307
А. Григорян — С. К. Казарян, Среднеармянский язык	330
К. Кафадарян — Корпус армянских надписей, выпуск II	335
П. Попов (Москва) — Г. А. Брутян, Теория познания общей семантики	343

ИНФОРМАЦИЯ

А. Г. — XXII съезд Коммунистической партии Армении	347
А. Анианян — Решение Советского правительства о севанской проблеме	348
Г. Камалян — Ереванский зооветеринарный институт	351
Б. Н. — Экспедиционные работы Института археологии и этнографии в 1960 году	357
А. Г. — Акад. В. А. Амбарцумян — президент Международного астрономического союза	361

ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН

- Патрик Сельян — Радостное 40-летие 363

ХРОНИКА

Юбилейные вечера	368
Грачия Нерсесян	370

C O N T E N T S

ARTICLES

The Congress of the Builders of Communism	3
N. M. Sysakian (Moscow) — The Beginning of the Cosmic Era	14
B. M. Kedrov (Moscow) — M. V. Lomonosov and the Scientific Hypothesis	23
R. A. Atayan — A Few Problems of Armenian Folk Music	39
B. N. Arakelian — Municipal Administration and Self-government in Mediaeval Armenia	58
N. Martirosian (Prague) — Researches in Names in Asia Minor	82
B. B. Pyotrovsky (Leningrad) — The Main Stages in Agriculture in Ancient Armenia	108

REPORTS

E. S. Margarian — On the Phenomenological Nature of the Historico-Idealistic Methodology	122
V. A. Matevosyan — On the Problem of the Evaluation of the Creative Evolution of Martiros Sarian	133
G. A. Sargssian — The True Voice of Our Time	149
A. S. Sharourian — Serbouhi Tyoussab	166
G. E. Gyoulamirian — Was Waterside Law Existent in Feudal Armenia?	181
A. N. Kyourkchian — Adverbs of General Meaning in the Armenian Language	195

A. G. Abrahamian — Deciphering a Number of Cryptographies	210
S. Kh. Mnatsakanian — The Temple of Petghni	219
L. A. Barseghian — On an Urartu Inscription in Hieroglyph	238

DISCUSSIONS

S. S. Markossian — On the Problem of Landownership and Serfdom in Eastern Armenia on the Eve of Its Annexation to Russia	245
V. K. Chaloyan — On the Main Questions in the History of Armenian Philosophy	273
Hrand K. Armen (California - USA) — On the Date When Moses Khorenatsi Wrote the History of Armenia	291

PUBLICATIONS

V. K. Voskanian — A Recently Found Map Presented to Peter I by Israel Ori	297
---	-----

BOOK REVIEWS

Nerses Ghasapian (Plovdiv) — Hov. Petrossian, The Bibliography of the Armenian Periodical Press	307
K. Grigorian — S. K. Ghazarian, The Middle Armenian Language	330
K. Ghafadarian — The Long Primer of Armenian Inscriptions, 2nd Issue . .	335
P. Popov (Moscow) — G. A. Broutian, The Theory of Knowledge of General Semantics	343

INFORMATION

A. G. — The 22nd Congress of the Communist Party of Armenia	347
A. Ananian — The Resolution of the Soviet Government Concerning the Problem of Sevan	348
G. Kamalian — The Zoo-Veterinary Institute of Yerevan	351
B. N. — Research Work of the Institute of Archeology and Ethnography in 1960	357
A. G. — Academician V. H. Hambartsumian — President of the International Astronomical Society	361

ARMENIAN LIFE ABROAD

Patrik Selian — The Happy 40th Anniversary	363
--	-----

NEWS

Jubilee dates	368
[Hrachia Nercessian]	370